

sám vojenskou služební přísahu složiv dvě nebo více osob rovněž vojenskou přísahou zavázaných ku deserici přemlouvá.

Svádění ku sběhnutí mohou se dopustiti i osoby pravomoci civilních soudů podléhající, ve kterémžto případě rozhodují v čas míru soudové civilní; trestem jest těžký žalář od 1—5 let (§ 7 zák. ze dne 20. května 1869 č. 78 ř. z.). Za války přísluší řízení i co do osob civilních trestním soudům vojenským, jež trestají se pak dle voj. tr. z. pro zločin proti válečné moci státu (§§ 314, 315 a 317 voj. tr. z.).

Kdo bez předcházejícího dorozumění vojínu nebo sluhovi ze služby vojenské uprchlému (uprchlík, desertér) ukázáním cesty, přestrojením, pohostěním, poskytnutím přístřeší nebo jakýmkoliv jiným způsobem pomoc poskytne a tím jeho útěk podporuje nebo pátrání po uprchlíku a jeho dopadení stěžuje, dopouští se zločinu nadržování (§ 220 tr. z.) a trest se kromě pokuty 100 zl., kterou válečné pokladně zaplatiti musí, žalářem od 6 měsíců do jednoho roku. Záleží-li podporování sběha v ukrývání delší dobu trvajícím, v odkupování oděvu vojenského, zbraní, koně, nebo jiných předmětů výzbroje uprchlíkovy, nebo dalo-li se ze ziskuchtivosti neb za jiných přitěžujících okolností, má se vyměřiti trest těžkého žaláře od 1 do 5 let. Nemůže-li vinník pokutu válečné pokladně zaplatiti, má se trest zvýšiti nebo zostřiti, při čemž nezáleží na tom, byl-li uprchlík dopaden, čili nic. (§ 221 tr. z.)

Desinfekce při železniční a lodní dopravě.

Železniční a plavební podnikatelstva mají povinnost desinfikovati nejen vozy osobní a prostory lodní, jež použity byly osobami nakažlivými nemocemi stíženými, nýbrž vůbec každý železničný vůz a každou prostoru lodní, ve kterýchž přežvýkavci, vepři, koně, oslové a mezci a surové produkty zvířecí, mrva atd. se dopravují.

Desinfekce osobních vozů a lodních prostor, jichž použily osoby nakažlivými nemocemi stížené, jest upravena nař. min. obch. ze dne 19. dubna 1889 č. 33154 z roku 1888, jež předpisuje, že všechny prostory, ve kterých nemocní asijskou cholerou, neštovicemi, difterii, skvrnitým neb zpětným tyfem nebo spálou se nacházeli, mají se důkladně desinfekci podrobiti.

Desinfekce při dopravě dobytka na železnicích a lodích jest upravena zák. ze dne 19. června 1879 č. 108 ř. z. a zák. ze dne 29. února 1880 č. 35 ř. z., jenž týká se zabránění a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích.

Správy železniční jsou oprávněny k uhrazení nákladů s prováděním desinfekce spojených poplatky vybírat. Výnos min. obch. ze dne 12. února 1883 č. 4884 ustanovuje ohledně poplatků desinfekčních takto: Poplatky za desinfekci při zásilkách přežvýkavců a dobytka vepřového jak pro celý vůz tak i pro částečné upotřebení vozu, pro dobytek dutorohý, dále nejméně pro čtyři telata, ovce, jehňata, kozy nebo vepře, potom při zásilkách koní a oslů nebo mezků bez ohledu na počet, mají zapraviti strany a sice: za obyčejný 4kolový vůz aneb za upotřebení jednoho oddílu vozového 1 zl. 50 kr., za 8kolový obyčejný vůz, potom za oddílový vůz při upotřebení obou oddílů incl. bubnu 2 zl. 50 kr.; při nakládání 1—3 kusů telat, ovcí, jehňat, koz nebo vepřů po 40 kr.; při zásilkách vepřů, selat, jehňat, koz atd. v koších, bednách, posadách atd. 5 kr. za kus a nejméně 20 kr. za zásilku. Za zásilky zvířecích surovin 2 kr. za 100 kg., nejméně však 20 kr. za zásilku a nejvíce 1 zl. 50 kr. za celý náklad. Poplatek des-

infekční zapravuje se jen jednou. Překládají-li se tedy zvířata do vozů jiných, musí se poplatek ten opět zapraviti. Vozy železniční, jichž se užilo ku dopravě mrvy (hnojiva) a kteréž dle předpisu byly desinfikovány, nejsou podrobeny žádné desinfekci, ale důkladnému očištění, jakmile se jich přestane užívatí ku dopravě hnojiva (výn. min. obch. ze dne 8. října 1890 č. 17.903). Ministerstvo obchodu upravilo výnosem ze dne 19. září 1893 č. 48.967 všeobecné zásady pro zařízení dopravy železniční za doby cholery.

Desky zemské a lenní.

I. Dřívější desky zemské a lenní.

Deskovým pat. ze dne 22. dubna 1794 nařízeno bylo založení desk zemských, neboť § 2 tohoto pat. ustanovuje: »Do této hlavní knihy zapíší se stavovské nemovité statky v zemi ležící, které označeny jsou v katastru jako skutečné statky dominikální a tam rovněž jako takové jsou zdaněny. Zanešení děje se pouhým pojmenováním stavovské nemovitosti, neboť každá nemovitost, která v katastru jest samostatně uvedena, obdrží také v zemských deskách svou zvláštní rubriku tím způsobem, že se rubrika zemských desk s rubrikou stavovského katastru úplně shodovati musí.« Ohledně odepisování nemovitostí v deskách zemských zapsaných obsahuje § 3. jmen. pat. nařízení, že rubrika do desk zemských již zanesená měniti se nemá; kdyby však některá část stavovského statku odepsána býti měla od nemovitostí v rubrice zanešených, sluší rozhodnouti o tom stavům zemským, kteří se však musí dříve dohodnouti se zemským soudem, jemuž zemské desky podléhají. Nevážnou-li na rubrice desk zemských žádné závazky, mohou stavové odepisování volně prováděti; musí však odepsání toto oznámiti zemskému soudu, má-li oznámení v zápětí změnu pojmenování a rubriky v katastru, aby též v deskách zemských rubrika změněna, a tak shoda zachována byla. Zemské desky byly tudíž knihami veřejnými pro t. zv. panské statky, jimž příslušela pravomoc soudní.

Desky zemské vedly se při zemských soudech a skládaly se z knihy hlavní a knihy listin. V oně zapsány byly nemovitosti s uvedením jména jich držitele a břemen na ně se vztahujících, kdežto kniha listin obsahovati měla všechny listiny vztahující se ku změnám, převodům, zástavám atd. v hlavní knize zaneseným. Desky zemské spojeny jsou ve všech zemích, ve kterých byly statky lenní, s deskami lenními; název desk lenních vztahuje se tudíž na ty statky, které dříve mezi léna zařaděny byly. Zrušením poddanského svazku pozbyly lenní knihy jakožto knihy panské neb t. zv. knihy dominikální svého původního významu. Co se týká zvláště desk lenních, ustanovuje zákon ze dne 17. prosince 1862 č. 103 ř. z., kterým částečné zrušení lenního svazku bylo vysloveno, že allodialisační komise z úřední povinnosti k tomu přihlížeti mají, aby lenní práva v knihách veřejných byla vymazána, a aby poplatek vymaňovací požíval zákonného zástavního práva přede všemi věřiteli, pak-li by se však svazek lenní toliko na listu závad vyskytoval, aby poplatek tento poznamenal se v přednosti svazku lenního.

II. Nynější desky zemské.

Dle čl. 1. vyhláš. zákona k obecnému knihovnímu řádu (zák. ze dne 25. července 1871 č. 95 ř. z.) nabyt obecný zákon knihovní platnosti pro všechny veřejné knihy, tedy též pro knihy zemské a lenní. Zemské zákony o zakládání knih pozemkových (viz čl. Knihy pozemkové) obsahují ustano-